Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (üheksas koda)

7. märts 2019*

Avalik teenistus – Parlamendiliikme registreeritud assistent – Lepingu ülesütlemine – Usaldussuhte katkemine – Tegevus väljaspool teenistuskohustusi – Ilmne hindamisviga – Kahju hüvitamise nõue

Kohtuasjas T-59/17,

L, esindaja: *avocat* I. Coutant Peyre,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: Í. Ní Riagáin Düro ja M. Windisch,

kostja,

mille ese on esiteks ELTL artikli 270 alusel esitatud nõue tühistada parlamendi 24. juuni 2016. aasta otsus, millega öeldi üles hagejaga sõlmitud parlamendiliikme registreeritud assistendi leping, ning teiseks nõue mõista välja hüvitis hagejale väidetavalt tekitatud mittevaralise kahju eest,

ÜLDKOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president S. Gervasoni, kohtunikud L. Madise (ettekandja) ja R. da Silva Passos,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Euroopa Parlament võttis hageja L-i tööle 22. mail 2014 parlamendiliikme (edaspidi „Euroopa Parlamendi liige“) taotlusel. Ta võeti tööle selle parlamendiliikme registreeritud assistendina (edaspidi „registreeritud assistent“) lepingu alusel, mis sõlmiti aastateks 2014–2019.

2 Euroopa Parlamendi liige edastas parlamendi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele 25. veebruaril 2016 kirjaliku avalduse hageja registreeritud assistendi lepingu ülesütlemiseks.

* Kohtumenetluse keel: inglise.

3 Hageja osales 21. aprillil 2016 teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse kutsel ühel kohtumisel, mille käigus teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus teatas talle põhjuse, millele Euroopa Parlamendi liige oli temaga sõlmitud registreeritud assistendi lepingu ülesütlemisavalduses tuginenud.

4 Hageja saatis 9. mail 2016 teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele kirja („9. mai 2016. aasta kiri"), et teha teatavaks oma seisukohad tema registreeritud assistendi lepingu ülesütlemisavalduse kohta.

5 25. mail 2016 (hagi järgi) või 26. mail 2016 (kostja vastuse järgi) kutsuti hageja seoses 9. mai 2016. aasta kirjaga teisele vestlusele teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusega.

6 31. mail 2016 leidis aset Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „muude teenistujate teenistustingimused") artikli 139 lõikes 3a ette nähtud lepitusmenetlus.

7 Parlamendi lepitaja märkis 15. juuni 2016. aasta kirjas, et pooltel ei ole võimalik koostööd jätkata, ja lõpetas lepitusmenetluse.

8 Parlament tegi 24. juunil 2016 hagejale teatavaks otsuse, millega tema registreeritud assistendi leping üles öeldakse (edaspidi „ülesütlemise otsus"). Teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus märkis selles otsuses, et „[k]una Euroopa Parlamendi liikme ja tema registreeritud assistendi vahelise suhte aluseks on usaldus, otsustas ta [hageja] lepingu vastavalt [muude teenistujate teenistustingimuste] artikli 139 lõike 1 punktile d üles öelda põhjusel, et pooltevaheline usaldus on katkenud, kuna [hageja] ei ole järginud väljaspool teenistuskohustusi tegutsemist reguleerivaid eeskirju".

9 Hageja esitas 19. septembril 2016 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad") artikli 90 lõike 2 alusel – mis on muudele teenistujatele kohaldatav vastavalt muude teenistujate teenistustingimuste artiklis 117 sisalduvale viitele personalieeskirjade VII jaotisele – kaebuse ülesütlemise otsuse vaidlustamiseks.

10 Parlamendi peasekretär jättis 24. jaanuari 2017. aasta kirjaga kaebuse rahuldamata. Ta märkis, et hageja toimikust nähtub, et tema registreeritud assistendi lepingu kehtivuse ajal tegutses ta väljaspool teenistuskohustusi, tegutsedes juristina, ilma et ta oleks selleks eelnevalt luba taotlenud, mis on vastuolus personalieeskirjade artikliga 12b, mille kohaselt „[…] taotleb ametnik, kes soovib tegutseda väljaspool oma teenistuskohustusi palga eest või tasuta või minna lähetusse väljaspool liitu, esmalt ametisse nimetava asutuse või ametiisiku loa […]". Ta rõhutas siinjuures, et hageja oli sellest kohustustest kahtlemata teadlik, võttes arvesse nii asjaolu, et tal on juuraharidus, kui ka seda, et töötades parlamendis aastatel 2005–2007, tekkis hagejal sama probleem. Ta märkis veel, et kirjavahetuses parlamendi talitustega tunnistas hageja korduvalt, et ta tegeles kõnesoleva lepingu kehtivuse ajal muu tegevusega, mis ei olnud tema lepinguliste kohustustega seotud.

Menetlus ja poolte nõuded

11 Hageja taotles Üldkohtu kantseleisse 24. jaanuaril 2017 saabunud kirjas tasuta õigusabi. See taotlus registreeriti numbriga T-59/17 AJ.

12 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 14. aprillil 2017.

13 Tasuta õigusabi taotlus jäeti Üldkohtu presidendi 5. septembri 2017. aasta määrusega rahuldamata.

14 Üldkohus otsustas hageja esitatud Üldkohtu kodukorra artikli 66 kohase taotluse alusel hageja nime käesoleva kohtuotsuse avalikust versioonist välja jätta.

15 Kuna pooled ei esitanud taotlust kohtuistungi korraldamiseks suuliste seisukohtade ärakuulamiseks vastavalt kodukorra artikli 106 lõikele 1, otsustas Üldkohus (üheksas koda) kodukorra artikli 106 lõike 3 alusel lahendada kohtuasja ilma menetluse suulise osata, kuna ta leidis, et tal on kohtuasja toimikus olevate dokumentide põhjal piisavalt teavet.

16 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada ülesütlemise otsus;

– mõista parlamendilt välja mittevaraline kahju summas 100 000 eurot;

– mõista kohtukulud välja parlamendilt.

17 Parlament palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu osaliselt läbi vaatamata ja igal juhul põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kõik kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Tühistamisnõuded

18 Hageja esitab hagiavalduses kaheksa väidet: esiteks on rikutud personalieeskirjade artikli 22b lõiget 1 rikkumisest teatajate kaitse kohta, teiseks on rikutud põhjendamiskohustust, kolmandaks on tehtud ilmne hindamisviga, neljandaks on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, viiendaks on rikutud hoolitsemiskohustust, kuuendaks ei ole vastatud hageja abitaotlusele, rikutud kaitseõigusi ja õigust lepitamisele, seitsmendaks puudus tal õigus tutvuda dokumentidega ning kaheksandaks on võimu kuritarvitatud.

19 Hageja esitas repliigis üheksanda väite, mis puudutab ebaseaduslikku töölt vabastamist.

20 Kõigepealt tuleb analüüsida kolmandat väidet, mis puudutab ilmset hindamisviga.

Kolmas väide, et on tehtud ilmne hindamisviga

21 Hageja väidab sisuliselt, et parlament tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et usaldussuhe katkes seetõttu, et hageja ei andnud personalieeskirjade artikli 12b lõike 1 mõttes teada oma väidetavast tegutsemisest väljaspool teenistuskohustusi.

22 Hageja rõhutab sellega seoses, et Euroopa Parlamendi liige oli asjaomasest tegevusest teadlik, see toimus tema korraldusel ja tema nimel ning sisaldas pettuse elemente. Tema sõnul eksis parlament ilmselgelt, kui ta leidis, et kõnealune tegevus on oma laadilt selline, mis viis asjaomase parlamendiliikme usalduse kaotuseni hageja suhtes.

23 Hageja lisab, et parlament luges 9. mai 2016. aasta kirja valikuliselt. Hageja hinnangul leiab parlament, et hageja „tunnistas“ tegevust väljaspool teenistuskohustusi, kuid varjas selle konteksti, nimelt asjaolu, et selle tegevuse kohta oli esitatud kaebus riigiprokuratuurile [*konfidentsiaalne*[1]] ja Euroopa

1 Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning et see tegevus toimus Euroopa Parlamendi liikme korraldusel, kes järelikult sellest teadlik oli. Ta väidab, et võttes arvesse konteksti, milles selline tegevus toimus, ei ole kohane seda kvalifitseerida usalduse kaotuseks, mida asjaomane parlamendiliige ülesütlemise otsuses mainis. Seega, pidades nimetatud tegevust usalduse kaotuse põhjuseks, tegi parlament ilmse hindamisvea.

24 Parlament väidab vastuseks, et registreeritud assistendil on personalieeskirjadest tulenev kohustus järgida konkreetset haldusmenetlust, nimelt taotleda teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse luba tegutsemiseks väljaspool teenistuskohustusi. Praegusel juhul on ülesütlemise otsuse põhjuseks asjaolu, et hageja ja Euroopa Parlamendi liikme vaheline usaldussuhe on pöördumatult katkenud, kuna hageja ei pidanud kinni personalieeskirjade artiklis 12b talle pandud kohustusest teatada tegevusest väljaspool teenistuskohustusi.

25 Parlament toonitab sellega seoses, et Üldkohus leidis 11. septembri 2013. aasta kohtuotsuses L *vs.* parlament (T-317/10 P, EU:T:2013:413, punktid 68–70), et usaldussuhte olemasolu ei põhine objektiivsetel asjaoludel ega allu sisuliselt kohtulikule kontrollile, kuna Üldkohus ei saa asendada teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse hinnangut oma hinnanguga, „vaid piirdub selle kontrollimisega, kas institutsiooni poolt otsuse alusena esitatud faktilised asjaolud on sisuliselt õiged“. Käesoleval juhul on tegemist sellise olukorraga. Euroopa Parlamendi liikme ja hageja vaheline usaldussuhe katkes seetõttu, et hageja tegutses väljaspool teenistuskohustusi, millega ta rikkus personalieeskirjade artikli 12b lõiget 1. Parlament rõhutab kõigepealt, et vaidlust ei ole selles, et hageja ei taotlenud ega saanud luba tegutseda väljaspool teenistuskohustusi, nagu kõnealuses sättes on ette nähtud. Teiseks, kohtumisel teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusega ja lepitajaga tunnistas hageja korduvalt sellist tegevust. Kolmandaks kinnitas hageja tegutsemist väljaspool teenistuskohustusi 9. mai 2016. aasta kirjas.

26 Parlament märgib siinkohal, et vastavalt kohtupraktikale selleks, et tuvastada, kas administratsioon on teinud asjaolude hindamisel ilmse vea, mis võib õigustada antud hinnangu alusel tehtud otsuse tühistamist, peavad tõendid, mille esitamise kohustus on hagejal, olema piisavad, et administratsiooni hinnangud muutuksid ebausutavaks. Teisisõnu, ilmset hindamisviga puudutav väide tuleb tagasi lükata, kui vaatamata hageja esitatud tõenditele võib vaidlustatud hinnangut endiselt pidada põhjendatuks ja seostatuks (vt selle kohta 13. juuni 2012. aasta kohtuotsus Mocová *vs.* komisjon, F-41/11, EU:F:2012:82, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika). Hageja ei ole siiski esitanud ühtegi tõendit, mis muudaks parlamendi järeldused ebausutavaks.

27 Muude teenistujate teenistustingimuste artikli 139 lõike 1 punktis d on sätestatud, et „[p]arlamendiliikme registreeritud assistendi töösuhe lõpeb surma korral ning järgmistel juhtudel […] lepingus sätestatud etteteatamistähtaja lõppemisel […] võttes arvesse asjaolu, et parlamendiliikme ja tema registreeritud assistendi vaheline töösuhe põhineb usaldusel“.

28 Praegusel juhul märkis teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus ülesütlemise otsuses, et hagejaga sõlmitud registreeritud assistendi lepingu ülesütlemise põhjuseks on asjaolu, et hageja ja Euroopa Parlamendi liikme vaheline usaldussuhe on katkenud, kuna ei ole järgitud väljaspool teenistuskohustusi tegutsemist reguleerivaid eeskirju.

29 Esiteks, kuigi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutuse ülesanne ei ole asendada asjaomase parlamendiliikme poolt usaldussuhte katkemisele antud hinnangut oma hinnanguga, peab teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus siiski tagama, et esitatud põhjus tugineb asjaoludel, mis seda usutavalt põhjendavad (vt selle kohta 10. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus RY *vs.* komisjoni, T-160/17, EU:T:2019:1, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Teiseks, kui institutsioon, kes otsustab registreeritud assistendi lepingu üles öelda, viitab ülesütlemise otsuse alusena eelkõige usalduse kaotusele, peab kohus kontrollima, kas see põhjus on usutav. Seda tehes ei asenda kohus pädeva asutuse arvamust, mille kohaselt usaldus on kadunud, enda omaga, vaid

kontrollib ainult, kas otsuse aluseks olevat põhjust, mille institutsioon on esile toonud, on ilmselgelt valesti hinnatud (vt selle kohta analoogia alusel 11. septembri 2013. aasta kohtuotsus L *vs.* parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, punkt 70).

31 Mis puudutab ülesütlemise otsuse aluseks olevat põhjust, milleks on usalduse kaotus, siis tugineb parlament käesoleval juhul faktilistele asjaoludele, mis seisnevad teatamata tegutsemises väljaspool teenistuskohustusi. Seega tuleb kontrollida, kas parlament tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et need asjaolud võisid kaasa tuua usalduse kaotuse, millele Euroopa Parlamendi liige tugineb (vt selle kohta analoogia alusel 11. septembri 2013. aasta kohtuotsus L *vs.* parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, punkt 76).

32 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et parlament ei vaidle iseenesest vastu tegevusele, mida hageja 9. mai 2016. aasta kirjas kirjeldas ja mis seisnes selles, et samal ajal, kui ta töötas registreeritud assistendina, tegutses ta juristina, mis hõlmas järgmist tegevust:

– esiteks poliitilise varjupaiga taotluste esitamine Venemaa, Prantsusmaa, Šveitsi ja Andorra ametivõimudele, et Euroopa Parlamendi liige vabaneks talle [*konfidentsiaalne*] määratud nelja-aastasest vangistustest, kaasa arvatud selle isiku varjupaigataotluse tagasilükkamise otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamine, milleks hageja sai enda kinnitusel volituse samalt Euroopa Parlamendi liikmelt;

– teiseks pensionile jäänud või miinimumpalka saavate [*konfidentsiaalne*] kodanike advokaadina nõustamine ja esindamine [*konfidentsiaalne*] kohtute menetluses olevates vaidlustes, et kujutada asjaomast parlamendiliiget „inimõiguste kaitsjana“ ja muuta tema kinnipidamine seeläbi raskemaks;

– kolmandaks kõnealuse parlamendiliikme esindamine Euroopa Ombudsmanis, ÜRO inimõiguste komitees ja Euroopa Inimõiguste Kohtus seda parlamendiliiget puudutavates asjades, mis käsitlesid esmalt eelkõige asjaomasele parlamendiliikmele [*konfidentsiaalne*] määratud vanglakaristuse järel [*konfidentsiaalne*] ametivõimude esitatud parlamendiliikme puutumatuse äravõtmise taotluse vaidlustamist ning teiseks korruptsioonikuriteo toimepanemise eest asjaomase parlamendiliikme suhtes kriminaalmenetluse algatamise järel [*konfidentsiaalne*] õiguskaitseorganite määratud koduaresti vaidlustamist.

33 Vastupidi, vastuses ebapiisavat põhjendamist puudutavale väitele tugineb parlament 9. mai 2016. aasta kirjale, kinnitamaks, et hageja oli teadlik usaldussuhte katkemise aluseks olevast tegevusest väljaspool teenistuskohustusi. Siinjuures ei nähtu toimikust, et usaldussuhte katkemine, millele ülesütlemise otsuses osutatakse, oleks olnud tingitud muust tegevusest kui sellest, millele parlament põhjenduste piisavuse õigustamiseks tugines.

34 Niisuguses kontekstis tuleb tuvastada, kas vastavalt kohtupraktikale (vt eespool punktid 29–31) võis hageja selline tegevus väljaspool teenistuskohustusi põhjustada usaldussuhte katkemist, millele Euroopa Parlamendi liige tugines ja mida teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus ülesütlemise otsuses kinnitas.

35 Sellega seoses ilmneb esiteks toimiku materjalidest, et Euroopa Parlamendi liige mitte üksnes ei teadnud asjaomasest tegevusest väljaspool teenistuskohustusi, vaid ta oli ka selle otsene algataja.

36 Mis puudutab kõigepealt [*konfidentsiaalne*] kohtute menetluses olevaid vaidlusi, siis nähtub 9. mai 2016. aasta kirjas mainitud ja hageja esitatud e-kirjadest (kõnealuse kirja lisad A.3.3 ja A.3.4), et Euroopa Parlamendi liige isiklikult kontrollis, kuidas on korraldatud asjasse puutuvate [*konfidentsiaalne*] kodanike nõustamine ja esindamine asjaomastes vaidlustes, ning oli seega paratamatult sellest „informeeritud“.

37 Sellist hinnangut toetab kirjalik kinnitus, mille esitas üks isik, keda asjaomaste vaidluste raames nõustati (9. mai 2016. aasta kirja lisa A.3.5), ning selles oli märgitud, et „[Euroopa Parlamendi liige] selgitas ilma mingi kahtluseta, et kohtuvaidlus on tasuta ja [registreeritud assistent] maksab selle eest [oma] parlamendi eelarvest saadavate rahaliste vahendite arvel […]“, ning et vastavalt asjaomase parlamendiliikmega sõlmitud suulisele kokkuleppele „peab [isik, keda nõustati, parlamendiliikme] kavandatud kohtuvaidluse eest maksmise asemel toetama parlamendi valimistel avalikult […] parteid, osalema telesaadetes ja mujal meedias“.

38 Mis puudutab seejärel Euroopa Parlamendi liikme esindamist Euroopa või rahvusvahelistes kohtutes või organites, siis on hageja esitanud volikirjad, millele on asjaomane parlamendiliige omakäeliselt alla kirjutanud (9. mai 2016. aasta kirja lisad A.3.6 ja A.3.7); sellele asjaolule parlament vastu ei vaidle.

39 Mis puudutab lõpuks varjupaigataotluse esitamist Euroopa Parlamendi liikme nimel, siis märgib hageja, et nimetatud parlamendiliige tegi 24. veebruaril 2013 [*konfidentsiaalne*] televisioonis avaliku avalduse, milles ta märkis, et kui apellatsioonikohus talle määratud vanglakaristust ei tühista, siis palub ta Euroopa Liidu liikmesriikides poliitilist varjupaika. Ta lisab selle avalduse tõendamiseks ühe ajaleheartikli (9. mai 2016. aasta kirja lisa A.3.19). Lisaks kirjeldab ta toiminguid, mida asjaomasele parlamendiliikmele Andorras, Šveitsis, Venemaal ja Prantsusmaal poliitilise varjupaiga saamiseks tehti, ning lisab vastavate sihtkohtade lennupiletid (9. mai 2016. aasta kirja lisad A.3.15–A.3.18). Parlament ei ole ühelegi nimetatud tõendile ega avaldusele vastu vaielnud.

40 Eeltoodust järeldub, et Euroopa Parlamendi liikmele ei saanud olla teadmata, et hageja tegutses juristina samal ajal, kui ta töötas registreeritud assistendina, kuna niisuguse tegevuse aluseks olid selle parlamendiliikme enda korraldused, nagu selgub toimiku materjalidest.

41 Teiseks on parlamendi juhatuse 9. märtsi 2009. aasta otsusega vastu võetud ja viimati parlamendi juhatuse 14. aprilli 2014. aasta otsusega muudetud muude teenistujate teenistustingimuste VII jaotise rakendusmeetmete artikli 6 lõikes 2 ette nähtud, et tegevusest väljaspool teenistuskohustusi teatamise korral kuulatakse ära vastutav parlamendiliige. Miski ei viita aga sellele, et teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus oleks Euroopa Parlamendi liiget seoses asjaomase tegevusega väljaspool teenistuskohustusi ära kuulanud. Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et ei ole tõenäoline, et kõnealusele parlamendiliikmele ei saanud olla teadmata, et hageja ei olnud asjaomasest tegevusest, mis seisnes parlamendiliikme enda huvides juristina tegutsemises, teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele personalieeskirjade artikli 12b lõike 1 kohaselt teada andnud.

42 Seega parlament ilmselgelt eksis, kui ta leidis, et see, et hageja ei teatanud asjaomasest tegevusest väljaspool teenistuskohustusi, võis põhjustada Euroopa Parlamendi liikme usalduse kaotuse muude teenistujate teenistustingimuste artikli 139 lõike 1 punkti d tähenduses, kuna parlamendiliikmele ei saanud olla teadmata, et selle tegevuse kohta ei olnud parlamendile esitatud vastavalt personalieeskirjade artikli 12b lõikele 1 loataotlust.

43 Lisaks ilmneb 9. mai 2016. aasta kirjast ja eespool punktis 37 mainitud avaldusest, et Euroopa Parlamendi liige ei saanud mõistlikult eeldada, et asjaomane tegevus väljaspool teenistuskohustusi tehakse parlamendile selle tegevuse olemust arvestades teatavaks seeläbi, et personalieeskirjade artikli 12b lõike 1 alusel taotletakse ametlikult luba tegutseda väljaspool teenistuskohustusi.

44 Vastupidi parlamendi väidetele (vt eespool punkt 26) ilmneb kohtutoimikus olevate dokumentide põhjal kokkuvõttes, et ülesütlemise otsuse põhjendamiseks Euroopa Parlamendi esitatud põhjus, milleks on usaldus kaotus, ei ole usutav. Järelikult tegi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus ilmse hindamisvea, kui ta rahuldas registreeritud assistendi lepingu ülesütlemise avalduse, mille asjaomane parlamendiliige nimetatud põhjusel esitas.

45 Seega tuleb kolmas väide põhjendatuks tunnistada ja rahuldada ülesütlemise otsuse tühistamise nõuded, ilma et oleks vaja analüüsida ülejäänud väiteid, sealhulgas üheksandat väidet, mille vastuvõetavusele vastu vaieldakse.

Kahju hüvitamise nõuded

46 Hageja palub hagiavalduses mõista parlamendilt tema kasuks välja 100 000 eurot talle väidetavalt tekkinud mittevaralise kahju hüvitamiseks.

47 Parlament väidab kostja vastuses, et tühistamisnõuded on vastuvõetamatud, kuna need ei vasta kodukorra artikli 76 punktis d esitatud nõuetele. Ta leiab, et hagiavaldus sisaldab küll kahju hüvitamise nõuet, kuid selle nõude põhjendamiseks ei ole esitatud ühtegi argumenti.

48 Hageja osutab repliigis muu hulgas, et Euroopa Parlamendi liige ahistas teda. Ta lisab selle kohta Belgia politseis läbiviidud ülekuulamise protokolli, kus kirjeldatakse ebaseaduslikku kinnipidamist parlamendi ruumides (9. mai 2016. aasta kirja lisa A.3.14), mis tema suhtes väidetavalt toime pandi.

49 Parlament kordab vasturepliigis, et kohtupraktika kohaselt peab hagiavaldus, milles nõutakse liidu institutsiooni poolt tekitatud kahju hüvitamist, sisaldama asjaolusid, mis võimaldavad kindlaks teha tegevuse, mida hageja institutsioonile ette heidab, põhjused, mille tõttu eksisteerib hageja hinnangul põhjuslik seos selle tegevuse ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel, ning kahju laadi ja ulatuse. Hageja ei ole aga hagiavalduses märkinud põhjuseid, miks ta leiab, et esineb põhjuslik seoses viidatud tegevuse ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel. Hagiavalduses ei ole sõnagi mainitud asjaomase kahju laadi ega ulatuse kohta.

Mittevaralise kahju hüvitamise nõude vastuvõetavus

50 Esiteks olgu märgitud, et hagiavaldusest ilmneb piisavalt selgelt, et hageja hinnangul põhjustas ülesütlemise otsus talle mittevaralist kahju, ning teiseks, et kahjunõude suurus on kindlaks määratud.

51 Neil asjaoludel ei saa parlament väita, et kahju hüvitamise nõuded on vastuvõetamatud seetõttu, et hageja ei ole täpselt määratlenud talle väidetavalt tekkinud kahju laadi ja ulatust ning põhjuseid, miks ta leiab, et esineb põhjuslik seos parlamendi tegevuse ja kõnealuse kahju vahel.

52 Seevastu tuleb nentida, et ahistamise episoodid, millele repliigis osutatakse ja mis Euroopa Parlamendi liige on väidetavalt toime pannud, on eraldatavad õigusvastasest tegevusest, mida parlamendile tühistamisnõuetes ette heidetakse.

53 Kui kahju hüvitamise nõuded on vastuvõetavad isegi siis, kui puudub sellekohane eelnev nõue administratsioonile, juhul kui on olemas otsene seos nimetatud nõuete ja tühistamishagi vahel, on olukord teine, kui väidetav kahju on tekkinud administratsiooni selliste rikkumiste või tegemata jätmiste tõttu, mis on tühistamishagis osutatud tegevusest eraldatavad. Kui viimasel juhul ei tulene väidetav kahju aktist, mille tühistamist taotletakse, vaid muudest väidetavatest rikkumistest või tegemata jätmistest, peab kohtueelne menetlus tingimata algama nõudega, millega palutakse administratsioonil see kahju hüvitada (vt selle kohta 22. septembri 2015. aasta kohtuotsus Gioria *vs.* komisjon, F-82/14, EU:F:2015:108, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Praegusel juhul tuleb tõdeda, et kohtueelses menetluses ei esitatud hageja mainitud ahistamise juhtumite kohta mingit kahju hüvitamise nõuet, mistõttu isegi kui oletada, et hageja taotleb ühtlasi nende ahistamise juhtumite eest kahjuhüvitise maksmist, tuleb selline nõue vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata, kuna ei ole järgitud kohtueelse menetluse korda.

55 Eeltoodust tuleneb, et kahju hüvitamise nõuded on vastuvõetavad üksnes osas, milles need puudutavad ülesütlemise otsusega seotud kahju.

Ülesütlemise otsusega seotud mittevaralise kahju hüvitamise nõude põhjendatus

56 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab administratsiooni vastutus teatud tingimuste koosesinemist, milleks on institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ning põhjusliku seose olemasolu tegevuse ja väidetava kahju vahel (vt 1. juuni 1994. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Brazzelli Lualdi jt, C-136/92 P, EU:C:1994:211, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

57 Esiteks on käesolevas asjas tuvastatud, et parlamendi tegevus oli õigusvastane. Teiseks tugineb ülesütlemise otsuse põhjendus fiktiivsel alusel, mis võis tekitada hagejas ebaõigluse tunde ja seega tekitada mittevaralist kahju. Kolmandaks nähtub kõnealusest otsusest, et parlamendi tegevuse ja väidatava kahju vahel on seos.

58 Mis puudutab aga mittevaralist kahju, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu ja Üldkohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ametniku poolt vaidlustatud administratsiooni akti tühistamine iseenesest sobiv ja põhimõtteliselt piisav, et hüvitada mittevaraline kahju, mis võis hagejal tekkida, ning kahju hüvitamise nõude ese on ära langenud (vt selle kohta 7. veebruari 1990. aasta kohtuotsus Culin *vs.* komisjon, C-343/87, EU:C:1990:49, punkt 26, ning 21. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus Robinson *vs.* parlament, T-328/01, EU:T:2004:13, punkt 79).

59 On tõsi, et liidu kohus on teinud sellest reeglist teatud erandeid, milleks eelkõige on järgmised erandid. Esiteks, administratsiooni õigusvastase akti tühistamine ei kujuta endast mittevaralise kahju täielikku hüvitamist, kui see sisaldab selliseid hinnanguid asjaomase isiku oskuste või tegevuse kohta, mis võivad teda solvata. Teiseks, vaidlustatud akti tühistamisega ei saa tekitatud mittevaralist kahju täielikult heastada, kui toime pandud rikkumine on eriti raske. Kolmandaks on kohtupraktikas asutud seisukohale, et kui õigusvastase akti tühistamisel soovitav toime täiesti puudub, ei saa see iseenesest olla adekvaatne ja piisav hüvitis tühistatud aktiga tekitatud kogu mittevaralise kahju eest (vt 9. märtsi 2010. aasta kohtuotsus N *vs.* parlament, F-26/09, EU:F:2010:17, punktid 103, 105 ja 107 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 5. juuli 2011. aasta kohtuotsus V *vs.* parlament, F-46/09, EU:F:2011:101, punktid 169, 171 ja 173 ning seal viidatud kohtupraktika).

60 Praegusel juhul ei ole hageja siiski üheski eespool punktis 59 nimetatud olukordadest. Nimelt, esiteks ei sisalda ülesütlemise otsus, mille aluseks on tegevusest väljaspool teenistuskohustusi teatamata jätmine, selliseid hinnanguid hageja oskuste või tegevuse kohta, mis võivad teda solvata, teiseks ei ole parlamendi toime pandud rikkumine eriti raske kohtupraktika tähenduses ning kolmandaks ei ole ülesütlemise otsuse tühistamine sugugi täiesti ilma soovitava toimeta.

61 Kõigest eeltoodust järeldub, et kahju hüvitamise nõuded tuleb käesolevas asjas rahuldamata jätta.

Kohtukulud

62 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

63 Kuna hageja on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja parlament on kohtuvaidluse põhiosas kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista parlamendilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (üheksas koda)

otsustab:

1. **Tühistada parlamendi 24. juuni 2016. aasta otsus, millega öeldi üles L-iga sõlmitud parlamendiliikme registreeritud assistendi leping.**

2. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

3. **Mõista kohtukulud välja Euroopa Parlamendilt.**

Gervasoni Madise da Silva Passos

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. märtsil 2019 Luxembourgis.

Allkirjad